

Naše vesnice SVĚRADICE

Vážení spoluobčané,

do ruky se Vám právě dostalo dubnové vydání "Našich novin" a já věřím, že si je opět se zájmem přečtete. Chtěl bych upozornit, že od tohoto čísla bude pravidelně vedena nová rubrika, ve které budeme psát o zajímavých, tajuplných a zvláštních místech, která můžeme najít v Plzeňském kraji, popřípadě v našem blízkém okolí. Na úvod Vám představíme dvě místa, která určitě všichni znáte a to "kadovský viklan" a "čertovský náramek" v sousední Slatině.

A teď něco o současném dění v naší obci. V těchto dnech bude zahájeno výběrové řízení na zhotovitele stavby "zateplení KD a rekonstrukce kotelny" a bude otázkou několika nejbližších týdnů, kdy výběrová komise složená ze zástupců obce a odborníků, vybere firmu, která komplexně tuto akci provede. Snahou nás všech bude vybrat firmu, která má s tímto typem stavby zkušenosti, má u zákazníků dobré reference a nemá finanční a žádné jiné problémy. Teprve potom následuje další důležitý ukazatel a to je cena - neplatí totiž v každém případě, že nejlacinější nabídka je ta nejlepší. Na toto je třeba ve výběru brát zřetel, aby vše dopadlo ke spokojenosti jak obce, tak občanů a nakonec i vybraného zhotovitele.

V dubnu jsme opět podali žádost o dotaci na údržbu místních komunikací z krajského fondu Obnovy a rozvoje venkova a v případě, že budeme úspěšní, opravíme výmoly jak přímo v obci, tak opět budeme pokračovat v opravě silnice na Komušín. Finanční dotace na tyto akce nejsou vysoké, a proto jsme rádi za každou korunu, kterou můžeme použít ke zvelebení naší vesnice a jejího okolí.

V posledním vydání jsem se zmínil o opravě naší kapličky, která by měla proběhnout na přelomu května a června. Protože se jedná o památkově chráněnou stavbu, museli jsme zažádat odbor památkové péče při MěÚ Horažďovice o povolení stavby. To bude během dubna vyřešeno a v plánovaném termínu by mohla stavební firma Milan Stejskal Čechelovice začít opravu. Bude se to týkat venkovních omítek a to jak kapličky, tak i oplocení, dále dojde k výměně poškozené střešní krytiny a také k výměně prohnilých dřev na oplocení.

V nejbližších dnech bude rovněž instalována nová plakátovací vývěska, kterou nám dělá pan Makrlik z Třebomyslic. Celá konstrukce pak bude zpevněna, aby se při nalepování plakátů netrásla a následně opatřena novým nátěrem.

Začátkem dubna, konkrétně v pátek 5.4. proběhla ve vestibulu KD zajímavá beseda s ing. Pavlem Pavlem ze Strakonice na téma "Velikonoční ostrov a jeho záhady".

Pokračování úvodníku starosty na straně č.2

ing Pavel Pavel byl u nás na besedě

děti měly adventní maškarní tanečky

další stránky :

úvodník
jubilanti
vlašfovky, břehule a jiní ptáci se konečně zabydlují
Z kroniky
fotbal
oznámení a výzvy :
sběr nebezpečného a velkoobjemového odpadu
lampionový pochod
turnaj nejmenších fotbalistů—začátečníků

a další

Dětský karneval

je tradičně hodně navštěvovaný dítky, jejich maminkami, babičkami ale i příbuznými z okolních obcí. Úspěchu hodně přispívají organizátoři dětských rejů, kteří mají bohaté zkušenosti s obdobnými akcemi.

Děti bývají syceny různými sladkými cukrovými odměnami, doprovod má k posílení dortíky, trubičky, piškoty ani nevím, jak se to všechno – ozdobené šlehačkou – jmenuje. Několika obrázky se vám pokusím (pokud jste tam nebyli) přiblížit atmosféru dětských radovánek a starostí jejich maminek a některých tatíků.

Zpestřením bylo vystoupení mažoretek z Blatné, které se tvářily jistě a sebevědomě.

Mof

Pokračování úvodníku starosty z první strany

Tato akce se těšila značné pozornosti a pro návštěvníky, kterých bylo přes padesát, jsme museli ještě přidávat židle ze sálu. Je dobře, že o tyto besedy je mezi našimi spoluobčany zájem a v našem kulturním plánu s nimi počítáme i do budoucnosti (2-3 za rok).

V sobotu 11. května se uskuteční v rámci "Dne matek" v předšálí kulturního domu vystoupení dětí z naší mateřské školy, které si připraví pásmo básniček, písniček a scének. Upustili jsme od vystoupení pěveckého souboru, protože v minulých letech byla návštěvnost velmi malá, skoro by se dalo říci nedůstojná vůči účinkujícím zpěvákům. Proto v letošním programu budou vystupovat jen naši nejmenší a věříme, že se na jejich "besídku" přijdete podívat v co největším počtu.

V úterý 30. dubna, na "čarodějnice" se uskuteční lampionový průvod, který od Obecního úřadu projde vesnicí a cílem bude "Vzácný vršek", kde proběhne podpálení vatry a upálení zlé čarodějnice. Tato akce je určena zejména pro děti, ale zúčastnit se může samozřejmě každý bez ohledu na věk - proto si poříďte lampiony a přijďte se trochu pobavit - můžeme to pojmout i jako recesi. Poté proběhne opékání buřtů, které bude v režii obce.

Úplně na závěr Vám přeji krásný zbytek jara a nadcházející měsíc květen, který je nazýván *časem lásky*, si užijte co nejlépe.

Václav Dušek starosta

Události, zajímavosti, střípky.....

- Dětský maskarní ples konaný 16. března se těšil pěkné návštěvnosti. Děti v maskách bylo čtyřicet pět. Tombola pro kluky v počtu třicet sedm a stejně pro holčičky se prodala. Kdo by odolal balíčku překvapení s hračkou. Manželé Zbiralovi vedli celý program a pořádali při diskotéce různé hry a soutěže. To se dětem se líbilo. Svaz žen Svěradice děkuje všem ženám za darování zákusků, je to v důsledku velká finanční pomoc. Roztomilé bylo i předtančení devíti malých mažoretek z Blatné.
- Od čtvrtka do soboty před Velikonocemi se deset kluků ujalo několikrát denně křístání v obci. Zastanou tím zvuk místního zvonu na kostelíku, který „odletěl“ do Říma. V sobotu odpoledne šli po domech s říkankou. Odměnou za dodržování mnohaleté tradice byla syrová a vařená vejce, cukrovinky a peníze.
- Sice velikonoční svátky vycházely poměrně brzy zjara, nicméně po tak dlouhé zimě už sníh „nemusel“ padat. A padal, v noci z 28. na 29. března, tak i druhou noc, alespoň dva centimetry. Kde potom najít mladé kopřivy do velikonoční nádivky? Ty by objevila jen Maruška z pohádky. Proto se nabízí i vtíp z rádia, zda se ví proč se bude o Velikonocích měnit letní čas? Abychom mohli déle sáňkovat.
- Jak téměř před třiceti lety dokázal svojí technikou přemísťovat dávnověké sochy na Velikonočním ostrově, kam následně jezdí a má tam přátele, poutavě vyprávěl na besedě 5. dubna ve vestibulu Kulturního domu ve Svěradicích technik, cestovatel a místostarosta pan ing. Pavel Pavel ze Strakonice.
- Májka na vsi bude postavena za pomoci jeřábu v podvečer 30. dubna. Následně ve 20.15 hodin vyjde lampionový průvod obcí s cílem na Vzácném vršku, kde bude zapálená vatra. Myslivna a její venkovní prostory poslouží na závěr akce ke společnému opékání buřtů.
- Humanitární sbírka v obci Svěradice k jarnímu „vyčištění“ skříní se určitě uskuteční, ale termín ještě Diakonie Broumov nenaplánovala.
- **Očkování psů proběhne v pátek 3. května v 17.00 hodin před budovou Obecního úřadu. Majitelé vezmou s sebou očkovací průkaz psa.**
- V sobotu 11. května se uskuteční Den matek. Od 15ti hodin vystoupí ve vestibulu Kulturního domu Svěradice s pásmem písniček a básniček děti z místní MŠ.
- V sobotu 12. května se koná od 14ti hodin ve vestibulu Kulturního domu Svěradice odpolední taneční zábava Malé muziky Nauše Pepíka. Opět je naplánovaná bohatá tombola.
- Roční odpočet vodného bude proveden členy kontrolního a finančního výboru během měsíce května.
- Obec žádá občany i chalupáře o zaplacení poplatku za odpad, který má být uhrazen do konce dubna.
- Konec stýskání na zimu, žádné jaro, ale hned léto až s 22 stupni Celsia se přihlásilo už ve dnech 15. až 18. dubna.
- Majitel rozpadlého teletníku nechal alespoň tehle nevhledný a nebezpečný objekt v severozápadní zastavěné části obce zabezpečit proti vniknutí osob a hlavně dětí.

jka

V měsících květnu a červnu oslaví několik našich spoluobčanů významná životní jubilea. Všem jmenovaným do dalších let přejeme hlavně hodně zdraví, štěstí a dny plné radosti.

Květen

Štěchová Božena (čp. 75) 4. 5. 67 let
Kollár Ladislav (čp. 122) 5. 5. 77 let
Hrabec Václav (čp. 140) 6. 5. 63 let
Klas Václav (čp. 62) 7. 5. 68 let

Šrámek Emil (čp. 22) 8. 5. 68 let
Hambálková Vratislava (čp. 106) 13. 5. 64 let
Kopáčková Anna (čp. 84) 20. 5. 74 let
Kopáček Karel (čp. 84) 31. 5. 77 let

Červen

Šilhan Václav (čp. 93) 2. 6. 64 let
Zemanová Marta (čp. 76) 3. 6. 69 let
Kandrová Marie (čp. 37) 11. 6. 75 let

Hlína Ladislav (čp. 101) 19. 6. 61 let
Jiřinec Josef (čp. 56) 26. 6. 60 let

jka

ing. PaVeL PaVeL

besedoval u nás, ve Svěradicích

na téma, jak mohou kameny kráčet, přemísťovat se z místa vytesání na místo určení, ale nejenom o tom.

Rodák ze Strakonice, od mládí se zajímal o archeologii. Vystudoval v Plzni Vysokou školu strojní a elektronickou, přitom sledoval cesty a knihy norského badatele Thora Heyerdahla, jemuž posléze předložil svoji teorii, jak mohli

prastaří obyvatelé Velikonočního ostrova manipulovat s obřími kamennými sochami moai.

Po úspěšných zkouškách s betonovými modely spolu

se svými příznivci doma ve Strakonici přesvědčil Thora Heyerdala o své teorii a ten ho pozval do své výpravy na Velikonoční ostrov.

Úspěšně provedenou akcí se

ing. Pavlu Pavlovi ze Strakonice dostalo světového uznání.

Nechceme zde vyjmenovávat všechny jeho pracovní aktivity, které zdaleka nejsou ojedinělými činy v oblasti přesunů obrovských břemen nebo staveb, či v politickém nebo občanskosprávním činění, ale nemůžeme nevzpomenout osazení vyvráceného vigvamu v blízkém Kadově na své původní místo. Několik dřevěných trámů a dřevěných klínů stačilo za pomoci mužských paží pod dirigencí ing. Pavla Pavla navrátit obří kámen na své místo.

Tomáš Straňák

Malý a velký čertův náramek

Při cestě z Kadova do Slatiny narazíme cca po 500 metrech na zastávku č. 11, kde se nachází „malý čertův náramek“. Malý čertův náramek je tvořen několika kameny, které jsou na sobě nakupeny do výšky několika metrů.

„Velký čertův náramek“ (nebo také Čertův cestovní vak) se nachází nalevo od cesty u tabule s číslem 12. Leží na nejvyšším bodě vršku, odkud byl dříve krásný pohled do krajiny, hlavně směrem na Šumavu. Dnes je pohled zakrytý vysokými stromy. Jedná se o skupinu balvanů různé velikosti rozložené do obvodu 28 m třící do výše cca 6 m. Na povrchu jsou pokryty tmavou zvětralinovou kůrou. Útvary z žulových bloků vznikly rychlejším zvětráváním některých jejich částí.

K čertovým kamenům se váže i několik pověstí: "Ve Slatině žil kdysi bohatý sedlák. Měl hezkou dceru, do níž se zamiloval chudý mládenec. Sedlák byl proti jejich svatbě a prohlásil, že by k vdavkám svolil jen tehdy, kdyby mladík během jediné noci, a to do rána než kohout zakokrhá, odstraní ze sedlákova pole obrovské kameny. Protože měl mládenec svou dívku velice rád, byl ochoten spojit se třeba s čertem, aby mu pomohl úkol splnit. Proto upsal svou duši čertu. Když se o tom dověděla jeho dívka, probudila v noci ze spánku kohouta a ten zakokrhál právě, kdy čert přenášel druhou část balvanů z pole. V tom okamžiku musel zanechat kameny na místě, kde ho zastihl kohoutí hlas. A tak čert i tentokrát prohrál a mládenec byl zachráněn".

"Už je tomu dávno, co žili ve Slatině dva bohatí, ale tuze lakomí sedláci. Oba spolu sousedili jedním pozemkem. Jednou se jeden rozhodl, že v noci vykope mezník a přenesení ho několik kroků do pole svého souseda. Ráno přišel na pole druhý sedlák a upozoroval, že byl oloupen o kus půdy. Nelenil, vzal motyku a přenesl mezník několik kroků do sousedova pole. A to se několikrát opakovalo, až se konečně oba lakomci v noci u mezníku setkali. Pustili se do sebe a bili se hlava nehlava. Jeden hamižník si přivolal na pomoc ďábla. Slíbil, že mu dá svou duši, jestli čert zasadí mezník do sousedního pole tak pevně, aby jím nikdo nepohnul, a jestliže pohází vedlejší pole velkými balvany. Čert se zaradoval, jak lacino získal lidskou duši, a přání vyplnil. Rychle se vznesl do výše a letěl do Brd. Tam vylomil kus skály a vrátil se do Slatiny. Cestou se mu kámen rozlomil a jeden díl spadl u Kadova na zem. Lidé mu říkají Viklan. Ostatní kameny pak rozházel po poli a zmizel. Ráno našli vesničané lakotného sedláka, jak ztuhlýma rukama objímal mezník, za který dal život čertu". (z knihy Čertovy kameny od Jiřího Sekery)

Kadovský viklan

Viklany jsou velké zaoblené kameny nacházející se samostatně na loukách či v lesích a pouze svou malou částí leží na skalním podloží. Nejznámějším českým viklanem je viklan ležící u jihovýchodního okraje obce Kadov a odtud dostal název Kadovský viklan. Balvan je na jeden metr vysoký skalce. V obvodu viklan měří více jak 11 metrů a jeho váha činí kolem 30 tun. V roce 1985 byl viklan vyhlášen přírodní památkou, ale pozornost vědců upoutával již v 19. století. Nejstarší záznamy o viklanu jsou z roku 1856 a v tomto období také vzniklo pojmenování balvanu jako viklan. Nejenom vědce přitahoval tento balvan, ale také kameníky, kteří do něj vytesali prohlubně pro usazení klínů, pomocí kterých by po té kámen rozbili. Zasluhou okresního hejtmanství byl kámen nakonec před rozbitím uchráněn. V roce 1893 byl kámen neznámým vandalem posunut ze své původní polohy o 1,5 metru. Na původní místo byl kámen vrácen v roce 1983 za přispění ing. Pavla Pavla ze Strakonice, který v šesti lidech vybavených pouze dřevěnými pákami a klíny tohoto obra opět vztyčili a vrátili do původní polohy. Nicméně i následně byl viklan ještě několikrát ze svého lůžka shozen a opětovně nandán, poslední usazení proběhlo v roce 2003. Z obce Kadov byla kolem viklanu vyznačena naučná stezka Kadovský viklan. K viklanu vede také značená turistická trasa.

Václav Dušek starosta obce

Z KRONIKY roku 1928—školní docházka a co z toho vzniklo.

Přeskočíme dvě stránky v kronice, ke kterým se vrátíme v příštím čísle a to z důvodu návaznosti na přípravy výstavby vlastní školy v obci.

Obecní komise na schůzi konané dne 4.4.1935 při prohlídce obecní knihovny shledala nesprávný zápis v kronice ohledně zřízení obecní školy ve Svěradicích, což vzniklo částečnou neinformovaností učitele Šefny, který zápis napsal.

Proto jediným kronikářem byl ustanoven Josef Cháloupka čp. 13..

Stalo se, že do rodné obce přijel na návštěvu učitel Jan Turek z čp. 26. Při jeho besedě v hostinci řekl, že považuje školu ve Velkém Boru za nevyhovující a že by bylo dobře, aby svěradické děti chodily do školy do Slatiny. Dále při besedě učitel podotkl že není ani pomýšlení na školu vlastní, neboť vzdálenost z obce do školy nepřesahuje 4 km, což byla tehdy pro docházku norma. Toto se občanům zamlouvalo a tak žádost o vyškrtnutí docházky dětí do Velkého Boru byla dne 7. února 1928 podána okresnímu výboru ve Strakoniciích a to starostou obce p. Karlem Korbelem čp. 55.

Dne 20.března 1928 komise okresního úřadu zhodnotila s ing. Větrovským ve Velkém Boru jako málo vyhovující. Tím spíš byl návrh dávat děti do Slatiny podporován. přesto si zastupitelé a hlavně starosta p. Korbel pohrávali s myšlenkou mít vlastní školu. Byla svolána valná hromada a vysloven požadavek, aby se zde škola postavila.

Zvolena byla deputace a to starosta obce p. Korbel, Frant. Podlešák čp, 56 a Vojtěch Korbel čp. 4, aby tlumočila přání všech občanů o výstavbě školy.

Hejtman Boček vyslechl přání tlumočené starostou, ale požadavek odmítl. Ještě jednou se pokusil starosta orodovat u p. hejtmána, ale marně. Tím byla stavba školy „pohřbena“. Až přišel 24 duben 1928, který bude zapsán jako obrat v dějinách naší obce. Toho dne se totiž konaly odvody domobranců na MODRÉ v Horažďovicích. A tam byl jako vždy okresní hejtman přítomen.

Hejtman Boček seděl za stolem a rozhlížel se po sále. Když spatřil našeho starostu, zavolal si ho a vyptával se, co je v obci nového. Pak řekl : „Tak co, Korbel, kdy začnete stavět tu školu?“ Ten hejtmanovi odpověděl, že on sám žádost zamítl ! „No což, tak si podejte novou“. řekl hejtman. Starosta zřejmě byl překvapen, upřímně poděkoval a prosil ho o další přízeň při vyřizování stavby školy.

V nejbližších dnech byla svolána schůze zastupitelstva a předneseno co se na Modré událo. Návrh hejtmána Bočka byl s radostí přijat. Po čilé a povznášející debatě byla sepsána žádost o výstavbu školy a tato podána školskému výboru ve Strakoniciích a to dne 9. května 1928. Žádost předal starosta Korbel a ta byla v nejbližších měsících po přímluvě členů okresního zastupitelstva kladně vyřízena.

V polovině května 1928 byly po čtyřletém volebním období vypsané nové obecní volby. Dosavadní starosta p. Karel Korbel čp. 55 se další kandidatury na funkci starosty zřekl z důvodů velkého množství práce na svém statku. Novým starostou zvolen byl p. František Smíšek čp. 1, který pak od 20. června 1928 pracoval s novým zastupitelstvem obce na přípravě výstavby nové školy ve Svěradicích.

mav

Na snímku z roku 1981 je pan Korbel v „zajetí“ svých vrstevnic.

Svéradický fotbal

Dlouhá zima kazila přípravu svéradickým fotbalistům. A tým se pod vedením trenérů Miroslava Rambouska a Bronislava Pavlovského a vedoucího týmu Jardy Soukupa začal připravovat od začátku ledna v domácích podmínkách. Áčko se střídavými úspěchy sehrálo přípravná utkání s Černicemi, Žichovicemi, Horšovským Týnem, Mochtínem a Klatovami. V zimní přestávce se v týmu uskutečnili pouze dílčí změny. Z Horažďovic byl ukončen střídavý start Honzy Sovy a do Velkého Boru zamířil na hostování, na rozehrání po zranění kolena Lukáš Soukup. V kolonce příchodů figurují dva Jardové – Šimsa, který ukončil své působení v Německu a v současnosti ve Svéradicích také bydlí a šikovný mladík Kubaň, na střídavý start z Milčic. Do mistrovských zápasů vstoupilo áčko dobře, na „horním“ tréninkovém hřišti udolalo nejprve Chlumčany 1:0 (Petrášek) a poté i Žihli v poměru 3:2 (Vachuška, Vosyka, Jiřinec). Následovala série tří velmi těžkých zápasů, které skončily prohrami. Nejprve na Bolevci 4:0, pak doma s rezervou divizních Rokycan 0:2 a naposledy také v Rozvadově 3:1 (Herout). Nicméně další soupeři jsou hratelní a v silách áčka je druhou nejvyšší krajskou soutěž pro Svéradice udržet. Momentálně s 24 body okupuje třináctou pozici.

Poprvé v historii absolvovalo kompletní zimní přípravu i béčko pod vedením trenérů Václavů Dušků ml. a st. Béčko zahájilo kondiční přípravu v domácích podmínkách začátkem února, která posléze vyvrcholila podařeným soustředěním na Hnačově s účastí 16 hráčů. Poté následovala příprava herní a béčko se utkalo postupně s Velkými Hydčicemi, Hradešicemi B a dorostem Střelských Hoštic. Herní přípravu pak ukončil vydařený zápas ve Velkém Boru, který hraje o dvě třídy vyšší soutěž, s remízovým výsledkem 1:1.

Béčko v přípravě podávalo slušné výkony a všechny ostatní duely vyhrálo. Právě až přílišné sebevědomí pak způsobilo, že se béčku v mistrovských zápasech vůbec herně nedaří. Přesto má tým velkou morálku a body pravidelně sbírá za domácí výhry s Kolincem 2:1 (Jar.Krejčí, Chaloupka) a Kvaseticemi 4:3 (Jar.Krejčí 2, R.Jedlička, Mládek) a remízu v Milčicích 2:2 (Jar.Krejčí, R.Jedlička). Béčko je v tuto chvíli druhé, pouze o skóre za vedoucím Myslivem a útočí na své historicky nejlepší umístění, k tomu však musí zlepšit současné výkony.

Ve Svéradicích také premiérově působí mladší přípravka, která se pravidelně účastní turnajového modelu své soutěže. Turnaj této kategorie

se bude konat v sobotu 11.května 2013 od 10.00 hodin. ve Svéradicích

Svoz nebezpečného a velkoobjemového odpadu v obci Svéradice proběhne v sobotu 18. května v 8.00 hodin za obchodem ZKD

Sbírat se budou mobilním sběrem na místě: televize, mrazáky, chladničky, zářivky a výbojky, elektrické akumulátory, galvanické články a baterie, upotřebené oleje, zbytky barev, rozpouštědel, kyseliny, louhy, zbytky spotřební chemie, pesticidy, herbicidy a léky. Do objemového odpadu se řadí pneumatiky, nábytek, koberce, okna, apod. **jka**

Noviny vydává: Obecní úřad Svéradice. **Redakční rada :** ing arch Tomáš Straňák šéfredaktor **mot**, Blanka Vičková, Petr Löffelmann, **spolupráce:** J. Kalabzová **jka**, M. Vojtová **mvo**, K. Marcová 200 ks

PŘÍBUZNÁ VLAŠTOVEK A JIŘÍČEK

Po dlouhé zimě, která se nechtěla vzdát své vlády, jsme se konečně dočkali teplého jarního počasí a s ním návratu ptačích opeřenců z teplých krajů. Jejich návrat byl letos velmi ovlivněn nepříznivým studeným počasím a tak například vlaštovky musely svoji cestu přerušit jižně od Alp a do svých domovů přilétly první s dvou týdnem zpožděním. Do Svěradic dorazili tito poslové jara 11.4. Nepříznivé jarní počasí též zpomalilo na našem území táhnoucí hejna kulíků zlatých, kteří tudy táhnou na svá hnízdiště v severské tundře. V celé republice tak bylo možno pozorovat hejna od několika jedinců, až po veliká, čítající stovky a tisíce jedinců. I u Svěradic se vyskytovalo v půlce března několik malých hejnek tohoto severského hosta.

Teď na konci dubna se ze svých zimovišť vrátila již většina ptáků a s nimi i první příbuzné našich vlaštovek a jiříček, břehule říční, která byla letos vyhlášena Českou společností ornitologickou Ptákem roku. Je to náš nejmenší vlaštovkovitý pták tvarem těla i mírným vykrojením ocasu podobný jiříčce. Zbarvení je temně hnědé se špinavě bílou spodinou a příčným hnědým proužkem na voleti. Břehuli nejspíše spatříme v blízkosti vod za rychlého obratného letu, který přechází do krátkých oblouků. Téměř stále se ozývá drsným vábením, které zní jako „čšrr, čšrr“. Potravou jí je drobný hmyz chytaný v letu. Zhruba ještě před 20 – 30 lety tito ptáci hnízdili v menších koloniích nedaleko Svěradic v pískovně při silnici do L. Málkova a v pískovcovém lomu u Slatiny. Po

ukončení těžby a postupným zarůstáním hnízdiště náletovými dřevinami, se bohužel břehule z těchto míst vytratily. Nejbližší současné hnízdiště sice netypické je dnes v otvorech nábrežního zdiva a mostku přes příkop u blatenského zámku a v jednom kamenolomu nedaleko Blatné. Břehule jsou podobně jako příbuzné vlaštovky a jiříčky, koloniálními ptáky a jen velice zřídka hnízdí jednotlivě. Typické je naopak jejich hnízdění v koloniích čítající desítky, stovky i tisíce ptáků. Meziroční početnost břehulí u nás sině kolísá a od 90.let minulého století je pozorován výrazný pokles početnosti. Od ostatních vlaštovkovitých si břehule hnízda nestaví, ale hrabou v písčítých stěnách. Hnízdní nora má délku půl metru až metr a do této hloubky je břehule vyhrabou za pouhé tři až čtyři dny. Na konci se nora mírně rozšiřuje a tvoří hnízdní kotlinku. V ní stavějí oba rodiče vlastní hnízdo složené ze stébel trav a kořínků, vystlané především peřím kachen a jiných vrubozobých.

Postupně od 19. století, kdy rozvoj vodohospodářství vedl k regulaci toků a spevňování břehů, došlo k zániku přirozených hnízdišť břehulí. Zmizely tak nejen pohyblivé štěrkové lavice a dočasné písčité ostrůvky, ale i každoročně podemílané kolmé písčité, hlinité či štěrkové břehy, především na Bečvě či na dolním toku Moravy. Místo těchto říčních břehů, začaly břehule postupně využívat k hnízdění umělá hnízdiště, pískovny, hliniště či okraje povrchových hnědouhelných dolů. Dochází ale i k hnízdění na neobvyklých místech jako jsou hromady rašeliny, stěny borkoven a popílkovišť, haldy písku a hlíny při stavbě silnic, v hromadách škváry, na stěnách silážních jam, základové a výkopové jámy na stavbách, kamenné zidky a jiné další. Z tohoto výčtu je patrné, že hnízdění břehulí je v dnešní době vázáno především na lidskou činnost a tak je jen na lidech jak velkou šanci dají těmto ptákům do dalšího života.

Václav Strolený